Visie Nederlands als Vreemde Taal

In het Caribisch gebied leren kinderen dagelijks in een taal die velen van hen niet thuis horen aan de keukentafel. Het Nederlands is voor de meesten hier geen moedertaal, maar ook geen volstrekt *vreemde* taal. Die 'V' in NVT dekt veel meer dan alleen het *vreemde:* het is Nederlands als **V**reemde taal, maar ook Nederlands als **V**aardigheidstaal, Nederlands als **V**eelbelovende taal, Nederlands als **V**eelzijdige taal, Nederlands als **V**itale taal, Nederlands als **V**ruchtbare taal, Nederlands als **V**errijkende taal, en ga zo verder. Bovenal is het Nederlands *een belangrijke taal*—voor schoolloopbanen, voor werk, voor toegang tot formele domeinen van samenleving en bestuur.

Toch is het onderwijssysteem veelal ingericht alsof Nederlands de **V**anzelfsprekende taal is. Dat botst. Met de realiteit, met de leerling, met de kansen die we willen bieden.

Iedereen ziet NVT anders. Ik pleit daarom voor een helder uitgangspunt: het Nederlands ís in deze context een vreemde taal. En dat is niet minderwaardig, dat is een startpunt. Een taal leer je namelijk anders als je er niet mee opgroeit. Dat vraagt om ander lesmateriaal, een andere didactiek, en bovenal een andere houding: eentje die uitgaat van meertaligheid als *kracht*.

Daarbij doe ik nadrukkelijk een beroep op de taalcompetentie van de leraar voor de klas. Iedere docent, of die nu Nederlands geeft of een ander vak, is ook een taaldocent. In een meertalige context vraagt dat om bewust taalgebruik, het expliciet maken van betekenis, en het inzetten van strategieën die leerlingen helpen om het Nederlands stap voor stap eigen te maken. De professionaliteit, creativiteit en sensitiviteit van de leraar zijn cruciaal om de brug te slaan tussen de thuistalen van leerlingen en het Nederlands als leertaal.

NVT in het Caribisch gebied is dus geen abstract label, maar een opdracht tot rechtvaardigheid. Recht doen aan wie de leerling is, waar die vandaan komt, en welke taalbronnen al beschikbaar zijn. NVT-onderwijs vertrekt vanuit *functionele taalvaardigheid*: leerlingen leren Nederlands om zich te redden, zich uit te drukken, deel te nemen. In het klaslokaal én daarbuiten.

Het is tijd dat we de Caribische leerling niet langer benaderen vanuit een Europees taalmodel, maar vanuit zijn of haar eigen meertalige werkelijkheid. Alleen zo bouwen we aan een duurzame en inclusieve visie op taalonderwijs.